

S

s̄cum. 1) num. card. осмь осем, *par. abest A. 2) num. ord.* осмъ осми, *par. abest B*
11v9 B, 99v20 B, 100r8 (вз̄ с̄ Δενη̄ respondet τῆ̄ ἑβδόμη̄ ἡμέρα), 103r11
B (*ῑ̄* = 18, respondet lat. XVII), 103v12 B (*ῑ̄* = 28), 103v23 A (*κ̄ η̄ σ̄* = 28 respondet lat. L)

св̄ѣз̄Δ,- → з̄в̄ѣз̄Δ,-

с̄ѣло → з̄ѣло

Z

ζ̄ num. ord. деѡаТЬ девети

57r ø (*ζ̄ῑ̄* = 29), 102v9 ø, 102v12 ø, 102v14 ø, 103r17 (*ῑ̄* = 19 respondet lat. XVIII)

за (I) *praep. cum gen.* ♦ за оутра на сутринта, в зори, αὐγῆς A

за оутра 49r4 ø, 49r10 ø (respondet fortasse πρώϊ sec. Mt 27.1), 54r26 A

за (II) *praep. cum acc.* за, заради, διὰ *cum acc.* A, περί *cum gen.* B, ὑπέρ *cum gen.* C, *gen. sine praep.* D, pro *cum abl.* E, per *cum acc.* F

за 4v3 A, 11v6 ø, 11v7 ø, 15v8 D (Gn 22.13), 46v11 ø (C, 1C 11.24), 46v17 ø (B, Mt 26.28), 48r3 ø (rem. Jo 18.22), 52r4 A, 58r1 C, 60r2 ø, 61v18 A, 63v2 C, 66v21 ø, 67v20 ø, 79v5 ø, 79v6 ø, 79v9 ø, 82v17 ø, 83v7 ø, 89v4 ø, 96r3 D, 104r2 E, 104r4 *bis* E, 104v10 F, 11r5 ø, 11r6 ø, 11v4 C (Jo 6.51), 11v25 C

за не → зане

забл̄а̄д̄н̄т̄н v. *pf. 1)* заблудя се, изгубя се, *par. abest A. 2)* отклоня се (от вяра, убеждения), πλανῶν B, *par. abest C*

part. praet. act. m. sg. gen.-acc. забл̄а̄ж̄д̄ьш̄а̄а̄го 85r7–8 B, 85r22–23 C (respondet fortasse A sicut 85r7–8), *n. sg. acc.* забл̄а̄ж̄д̄ьш̄е̄е 84r8–9 A (respondet fortasse A, rem. Mt 18.11–13)

заб̄з̄д̄ѣ̄н̄н̄з̄ *adj.* който е свързан с бдение. ♦ молн̄т̄ва̄ заб̄з̄д̄ѣ̄н̄н̄а̄ѣ̄ молит̄ва, която се чете по време на бдение, *par. abest A*

f. sg. acc. заб̄з̄д̄ѣ̄н̄н̄ѣ̄ж̄ 89r24–25 A

заб̄з̄ит̄н v. *pf. cum acc.* забравя, ἐπιλανθάνειν A

ind. praes. sg. 1 p. не заб̄ж̄д̄ѣ̄ж̄ 92v9 A (Is 49.15), *2 p.* заб̄ж̄д̄ѣ̄шӣн 73v17 A (Ps12.2),

sg. 3 p. заб̄ж̄д̄ѣ̄т̄з̄ 92v7–8 ø (Is 49.15), *pf. sg. 2 p.* заб̄з̄ил̄з̄ е̄ш̄ 30r14 –15 ø, *imp. sg. 2*

p. заб̄ж̄д̄н̄ 27v12 ø, 41r10–11 ø, *conjunct. sg. 3 p.* да б̄зи заб̄з̄ил̄з̄ 38v9 ø

заб̄н̄д̄а *f* завист

sg. gen. заб̄н̄д̄зи 89r14 ø (respondet fortasse ζῆλος, cf. Gt 5.20)

заб̄н̄ст̄ѣ̄ *f* завист, ζῆλος A

sg. nom. заб̄н̄ст̄ѣ̄ 91v14 A (var. φθόνος)

заб̄ѣ̄т̄з̄ *m* завет, закон, διαθήκη A

sg. nom. заб̄ѣ̄т̄з̄ 46v16 ø (respondet fortasse A sec. Mt 26.28), 75r14 A (Ps 24.14),

gen. заб̄ѣ̄т̄а 75r6 A (Ps 24.10)

Речник-индекс на Синайския евхологий

ΖΑΔΨΤΗ

ΖΑΛΟЖИТΗ

ΖΑΔΨΤΗ *v. pf. cum acc. et dat.* застава, възложа, натоваря

ΖΑΠΛΩΒΑΤΗ

ind. aor. pl. 3 p. ΖΑΔΨΨΑ 50r11–12 ø (respondet fortasse ἀγγαρεύειν sec. Mt 27.32, Mc 15.21, Lc 23.26)ΖΑΔΨΤΗ *ca v. pf.* задена се, заметна се*part. praes. act. f. sg. nom.* ΖΑΔΨΨΙΝ *ca* 47v15 ø (respondet fortasse ἐνδύειν sec. Ex 59.17)ΖΑЖЕΨИ *v. pf. cum acc.* запалая, изгоря, ἐμπιμπρόναι A, cremare B*ind. praes. sg. 3 p.* ΖΑЖЕЖЕΨ 103r10–11 B, *aor. sg. 3 p.* ΖΑЖЕЖЕ 106v3 A (Mt 22.7)ΖΑΚΑΛΛΑΤΗ *v. impf. cum acc. et dat.* заколвам, принасям в жертва, θύειν A*part. praes. act. m. sg. nom.* ΖΑΚΑΛΛΑΨ 90v20 A (Lc 15.23)ΖΑΚΛΗΝΗΑΝΗ *n* заклинание, ἐξορκισμός A, ἀφορκισμός B*sg. nom.* ΖΑΚΛΗΝΗΑΝΗ 56v4 A, *acc.* ΖΑΚΛΗΝΗΑΝΗ 51v6 B (fortasse per errorem pro *dat.* sec. Naht 125, not. 6–8)ΖΑΚΛΗΝΑΤΗ *v. impf. cum acc. et instr.* заклевам, проклевам, ἐξορκίζειν A, ὀρκίζειν B, anathematezare C*ind. praes. sg. 1 p.* ΖΑΚΛΗΝΑΨ 51v25 A, 52r2 A, 52r5 A, 52r7 B, 52r12 A, 53r1 A, 53v10 B (var. A), 55r15 A (var. B), 55r23–24 A, 55v7 A, 55v13–14 B, 59v3 B, 69v6–7 A, *3 p.* ΖΑΚΛΗΝΑΨ 105r17 C, *aor. pl. 3 p.* ΖΑΚΛΗΝΑΨΑ 48r11 ø (respondet fortasse A sec. Mt 26.63 et fortasse ΖΑΚΛΗΝΑΨΑ per errorem pro ΖΑΚΛΗΝΑΨΕ sec. Naht 115, not. 11)ΖΑКОЛЕНΗ *n* (terminus technicus ritualis) заколение, принасяне в жертва на животно, θυσία κτηνῶν A*sg. acc.* ΖΑΚΟΛΕΨΗ 15r24 AΖΑΚΟΝΟΔΑΝΗ *n* законодателство*sg. instr.* ΖΑΚΟΝΟΔΑΝΗΨ 64v11–12 ø (respondet fortasse νομοθέτης)ΖΑΚΟΝΨ *m* закон, νόμος A. ♦ ΖΑΚΟΝΨ ΔΑΤΗ постановя, създам закон, νομοθετεῖν B. ♦ ΖΑΚΟΝΨ ΠΟΨΑВТΗ постановя, въведа закон, νομοθετεῖν C*sg. dat.* ΖΑΚΟΝΟΥ 11r10 A, 66v23 ø, 82r11 ø, *acc.* ΖΑΚΟΝΨ 11r19 A, 52v16–17 ø (respondet ἄνομος ‘беззаконие’, ΖΑΚΟΝΨ per errorem ex νόμος), 74v25 B (Ps 24.8), 75r9 C,*instr.* ΖΑΚΟΝΟΥΨ 52r21–22 A, *loc.* ΖΑΚΟΝΨ 22r13 A, 81v14 AΖΑΚΡΨΙΒΑΤΗ *ca v. impf. cum instr.* закривам се, покривам се,

κατακαλύπτεσθαι A

ind. praes. pl. 3 p. 4r21 AΖΑΚΨХЕОВΨ *adj. poss.* който се отнася до Закхей, Закхеев, Ζακχαίου A*m. sg. acc.* ΖΑΚΨХЕОВΨ 14v11–12 AΖΑЛОЖИТΗ *v. pf. cum acc. et dat.* препреча, препятствам. ♦ ΖΑЛОЖИТΗ ΠΨΤΗ (не-ΔΨΓΟΥ, не-ΠΡΗΨΖΗ) препреча пътя (на болестта), възпрепятствам (развитие-то на болестта)*inf.* ΖΑЛОЖИТΗ 42r17 ø, *ind. pf. sg. 2 p.* ΖΑЛОЖИΨ 42r12 ø

ΖΑΜΑΖΑΤΗ

ΖΑΣΤΨПАТН

ζαμαζατη *v. pf. cum acc. et instr.* намажа, замажа

part. praet. act. m. sg. nom. ζαμαζαζατι 33r3–4 $\emptyset$ (respondet fortasse ἐπιχρίειν sec. Jo 9.6)

ζαμζислъ *m* замисъл, намерение, tds. furistentida A

sg. acc. ζαμζислъ 72v7–8 A

ζанε *conj.* защото, ὅτι A, διότι B, ἐπεὶ C

ζанε 65v20 B, 77r2 C (Ps 37.21), 79r6 $\emptyset$, 88v19 $\emptyset$, 89r19 $\emptyset$ (respondet fortasse A sec. Gt 5.21)

ζαпльватн *v. pf. cum acc. et dat.* заплюя

ind. aor. pl. 3 p. ζαпльваша 48r18 $\emptyset$ (respondet fortasse ἐμπτύειν sec. Mt 26.67), 50r6–7 $\emptyset$ (respondet fortasse ἐμπτύειν sec. Mt 27.30)

ζαповѣдати *v. impf. cum dat. et acc.* заповядвам, нареждам, ἐντέλλεσθαι A, διατέλλεσθαι B, νομοθετεῖν C

part. praet. act. m. sg. voc. ζαповѣдавти 7r3 A, 7v17–18 A, 9v22–23 A, 19v14 B, 22v6 C

ζαповѣдъ *f* заповед, закон, наставление. ♦ ζαповѣдъ господьна, вожнѣ (terminus technicus theologicus) Божия(и) заповед(и), Божи закон(и), ἐντολή A, νόμος B, *par. abest* C. ♦ ζαповѣдн сватѣхъ отъць о покаянни (terminus technicus theologicus) заповеди (наставления) на светите отци за покаянието, praecceptum paenitentiale D. ♦ ζαповѣдъ (terminus technicus theologicus), наставление за покаяние към изповядвалия се, *par. abest* E

sg. dat. ζαповѣдн 80v10 A, *acc.* ζαповѣдъ 68v26 E, ζαповѣтѣ 77r9 E, *pl. nom.* ζαповѣдн 102r5 D, *gen.* ζαповѣден 74r22 A, 83v12 $\emptyset$ (respondet fortasse A sicut 92v12), 92v12 A, *dat.* ζαповѣдемъ 7r14–15 A, 7v25 B, 18r19 A, 23v22 A, 81v20–21 A, 89r22–23 $\emptyset$, *acc.* ζαповѣдн 36r23–36v1 $\emptyset$, *loc.* ζαповѣдѣхъ 11v13–14 A (Ps 111.1), 79v11 $\emptyset$

ζαповѣдѣти *v. pf. cum dat. et inf.* заповядвам, наредя, ἐπιτάττειν A

imp. sg. 2 p. ζαповѣждн 51v13 A

ζαпрѣтити *v. pf. cum dat. et inf.* забраня, заповядвам, ἐπιτιμᾶν A

ind. praes. sg. 3 p. ζαпрѣтитъ 56v11 A, 56v16–17 A, 56v24 A, *pf. sg. 2 p.* еси... ζαпрѣтнлъ 56r8 A, *imp. sg. 2 p.* ζαпрѣти 35r11 $\emptyset$, 56r12 $\emptyset$, *part. praet. act. m. sg. instr.* ζαпрѣщннмъ 53r14–15 A (rem. Mt 8.26), *voc.* ζαпрѣщен 35r2–3 $\emptyset$

ζαпрѣщати *v. impf. cum dat. et instr.* забранявам, заповядвам

ind. praes. sg. 1 p. ζαпрѣщамъ 45v16 $\emptyset$, 50v5–6 $\emptyset$, *3 p.* ζαпрѣщаетъ 45r17 $\emptyset$ (per errorem pro ζαпрѣщамъ, respondet fortasse ὀρκίζω sec. Naht 107, not. 17), 46r21 $\emptyset$, 47v13 $\emptyset$, *part. praes. act. m. sg. gen.* ζαпрѣщамъцаго 47v18 $\emptyset$

ζαпрѣщенне *n* забрана, заповед, ἐπιτίμησις A

sg. acc. ζαпрѣщенне 56v10 A (на твоє ζαпрѣщенне днѣволе respondet ἐπιτίμησιν εἰς τὴν σὴν ἐξολόθρευσιν διάβολε)

ζастѣпати *v. impf. cum acc.* 1) застъпвам се, пазя, обгрижвам, помагам, ἀντιλαμβάνεσθαι A. 2) застъпвам (се), възпрепятствам (се), противореча (си), παρεμποδίζειν B

ΖΑΣΤΨΠΗΤΗ

ΖΑΨΗΤΗΤΗ

- part. praes. act. m. sg. nom.* ζαστψπαῖα 94r1 A (cf. Rm 8.26), *n. pl. acc.* не ζαστψπαῖα-ψα 7v9 B (чуѡвствѣнъ • не ζαστψπαῖα ψα δροφγз δροφга ‘чувства, които не се възпрепятстват взаимно’, μή παρεμποδίζουσας ἀλλήλαις)
- ζαστψπητη *v. pf.* застыпя (се), защита, ἀντιλαμβάνεσθαι A
imp. sg. 2 p. ζασтпн 9v19 A, 57r14 A, 61r23 A, 63r10 ø (respondet fortasse A sicut 61r23), 98v15 A (cf. 9v19)
- ζασтпленне *n* защита, застыпничество, ἀντίληψις A
sg. nom. ζασтпленне 57v2–3 A, *gen.* ζασтпленнѣ 61r22 ø
- ζασтппъ *m* защита, застыпничество
sg. nom. ζασтпъ 79v16–17 ø (respondet fortasse προστατεύων, προστασία sec. Naht 241, not. 16–17)
- ζασтппникъ *m* застыпник, ἀντιλήμτωρ A
sg. nom. ζασтппникъ 77v10 A
- ζасъвѣдѣтельствоваτη *v. impf. cum dat.* засвидетелствам
ind. praes. sg. 3 p. ζасъвѣдѣтельствоуетъ 82v13–14 ø (respondet fortasse διαμαρτύρεσθαι sec. Lc 16.28)
- ζатварѣτη *v. impf. cum dat. et acc.* затварям
ind. praes. sg. 3 p. ζатварѣетъ 48v25 ø
- ζатварѣτη сѧ *v. impf. cum dat.* затварям се
ind. praes. pl. 3 p. ζатварѣѣтъ сѧ 46r13 ø
- ζатворенне *n* затваряне, заключване
sg. acc. затворенне 52v26 (ζатворенне грѣхου respondet χωνευτήριον ἀμαρτίας ‘разтопяване, унищожаване на греха’, ζатворенне per eptorem ex ρατворенне sec. Fr 763, not. 14)
- ζатворητη *v. pf. cum acc. et dat. vel o cum loc.* затворя, κατασφαλίζειν A. ♦ теченне кръвн ζатворητη прекратявам, спирам кръвотечението, κληθροῦν B. ♦ ζатворητη пѣτη възходъзньнѧ закривам пътищата за вход (развитие) на болестта, *par. abest* C
imp. sg. 2 p. ζатворη 36r5 ø, 42v7 ø, 45r8 C, 78v20 ø, не ζатворη 85r18 ø, *part. praet. act. m. sg. nom.* ζатворη 63v14 A, *instr.* ζатворηшннмъ 53v1–2 B
- ζαοутра *adv.* на сутринта, в зори, αὐγῆς A
ζα οутра 49r4 ø, 49r10 ø (respondet fortasse πρωί sec. Mt 27.1), 54r26 A
- ζαοуತ್ರѣнь *adj.* утринен, сутрешен
m. sg. loc. ζαοуτρѣннмъ 49r14–15 ø (rem. Mt 27.1), ζαοуτρѣннмъ 49v8–9 ø (rem. Mt 27.1)
- ζαχαρнннъ *adj. poss.* Захариев, на Захария, Ζαχαρίου A
n. sg. acc. ζαχαρннно 15v10–11 A
- ζαχοδητη → неζαχοδα
- ζαψητητη *v. pf. cum acc.* защита, ὑπερασπίζεσθαι A
imp. sg. 3 p. да ζαψητηтъ 92v13–14 A

Речник-индекс на Синайския евхологий

ΖΑΥΨΔΗΤΗ

ΖΕΜΨΖ

ΖΑΥΨΔΗΤΗ *v. pf. cum acc. et instr.* напяя като изцеждам течност*part. praet. pass. m. sg. gen.-acc.* ΖΑΥΨΔΗΝΑΔΓΘ 50v18 θ (rem. Lk 23.36)ΖΑΥΑΛΘ *n* (not. *liturgica margin.*) начало*sg. nom.* ΖΑ 3v17 θΖΑΥΑΤΗ *v. pf. cum inf.* започна, ἄρχεσθαι A, συλλαμβάνειν B*ind. praes. sg. 1 p.* ΖΑΥΨΖ 59r14 A, *part. praet. pass. m. sg. nom.* ΖΑΥΑ (sic pro ΖΑΥΑΤΖ)
εσμή 85r9 B (Ps 50.7)ΖΑΥΑΤΗ СА *v. pf. (pass. ad ΖΑΥΑΤΗ)* зачевам се, заченат съм*ind. praes. sg. 3 p.* ΖΑΥΑΤΖ СА 67r19–20 θ

ΖΒΑΒΛΕΨΗ 60r22 → ΗΖΒΑΒΛΕΨΗ

ΖΒΨΖΔΔ *f* звезда, ἄστῆρ A, ἄστρον B*sg. acc.* 46r20 θ, *pl. nom.* 2r3 A, 4r6 BΖΒΨΖΔΟΖΨΡΥЦЬ *m* гадател по звездите, астролог, ἀστρομαγικός A*sg. nom.* ΖΒΨΖΔΟΖΨΡΥЦЬ 54r17–18 A (var. ἀστρομαγής)ΖΒΨΡΗΨΖ *adj. poss.* животински, който принадлежи на диво животно. ♦ ΖΒΨΡΗ-
НО ЛНЦЕ ЛИЦЕ НА ЗВЯР, θῆριοπρόσωπος A*n. sg. instr.* ΖΒΨΡΗΨΟΨ 54r2 AΖΕΜΕΛΨΓΑΨΗ *n* спане (лягане) на земята*sg. nom.* ΖΕΜΕΛΨΓΑΨΗ 69v23 θ (respondet fortasse χαμευνία, χαμαικοιτία sec. Naht
200, not. 23)ΖΕΜΛΨ *f* земя, суша, γῆ A, χέρσος B. ♦ ΠΟΚΛΑΨΨΤΗ СА ΔΟ ΖΕΜΛΑ (terminus techni-
cus ritualis) покланям се, при което ръката опира земята (като част от ри-
туала покаяние), ποιεῖν μετάνοιαν C. ♦ ΡΨΨΨΠΟΔΨΨΗ ΖΕΜΛΑ от произпод-
нята, подземен, καταχθόνιος D*sg. nom.* ΖΕΜΛΨ 3r2–3 A, ΖΕΨΨ 12v5 A (Gn 1.11), 45v24 θ, ΖΕΨΨ 50v25 θ (A, Mt 27.51),
85v9 θ, ΖΕ ΖΕΨΨ (sic) 82v23 –24 θ (respondet fortasse A sec. Is 65.17), *gen.* ΖΕΨΛ 1r12
A (cf. Naht 295, not. 14), ΖΕΨΛ 53v18 D, 56v23 A, 96r5 C, *dat.* ΖΕΨΗ 12v15 A, 13r11
A, 18v6 θ, 42r13 θ, 44v11 θ, *acc.* ΖΕΜΛΨ 1v20 A, ΖΕΨΨ 4r11 A (Ps 135.6), 34v20 θ,
62v7 A, 75r13 A (Ps 24.13), ΖΕΨΛΨ 4r24 A, 61v12 A, ΖΕΨΨ 12v3 A, 32v23 θ, 47r22 θ
(respondet fortasse A sec. Lc 22.44), 51v2 A, 52v6 A, 55v9–10 A, 55v22 A (rem. Ps
67.9), 57v20 A, ΖΕΨΨ 33r3 θ (respondet fortasse χαμαί sec. Jo 9.6), 55r3 A, *instr.*
ΖΕΨ(Ε)Ψ 1r18–19 B, *loc.* ΖΕΨΗ 3r10 A, 4v15 A, 30v1 θ, 30v11 θ, 33r13 θ, 41v18–19 θ,
42r2 θ, 55v18 A, 58r24 A, 58v2 A, 64r25 A, 65v23 A, 72r2 θ, 101r15 A (Lc 2.14)ΖΕΜΨΖ *adj.* земен, ἐπίγειος A, ἐπί γῆς B, ἐγκόσμιος C*m. pl. gen.* ΖΕΜΨΖΨΧΨ 13r15 θ, *pl. instr.* ΖΕΜΨΖΨΨΗ 14v25 A, *f. sg. gen.* ΨΕΜΨΖΨΑ
54v11 (respondet ἀστραπή, ΨΕΜΨΖΨΨΑ per errorem ex Ψ ΜΨΖΨΨΑ sec. Fr 766, not.
29), *pl. gen.* ΖΕΜΨΖΨΧΨ 45r22 θ, 90r17 B, *n. sg. loc.* ΖΕΜΨΖΨ 84r11 θ, *pl. gen.*ΖΕΜΨΖΨΧΨ 13v14 C, *dat.* ΖΕΜΨΖΨΨΜΨ 78v3–4 θ, *acc.* ΖΕΜΨΖΨΑ 20v14–15 A, *instr.*ΖΕΜΨΖΨΨΗ 17v11–12 A, *loc.* ΝΑΖΕΜΨΖΨΧΨ 55r21 → ΝΑΖΕΜΨΖΨ

Речник-индекс на Синайския евхологий

ΖΗΓΔΗΤΕΛΨ

ΖΡΑΚΨ

ΖΗΓΔΗΤΕΛΨ *m* съзидател, творец, κτίστης Α*sg. gen.* Ζηγδητελεψ 3v3 ΑΖΗΜΑ *f* зима*sg. acc.* Ζημη 44v10 ϑΖΛΖΨ *f* жльч, горчиво питие*sg. gen.* Ζλζψ 69v6–7 ϑ (respondet fortasse χολή sec. Pr 5.4), *instr.* Ζλζψνη 50r15 ϑ (respondet fortasse χολή sec. Mt 27.34)ΖΜΝΕΨ *adj. poss.* змийски, който принадлежи на змия. ♦ Ζμηνο лице змийско лице, δρακοντοειδής Α*n. sg. instr.* Ζμηνομψ 54r2 ΑΖΜΝΗ, ΖΜΨ *m* змей, змия, δράκων Α. ♦ ΓΛΨΒΗΨΖΨΗ Ζμην змеят от бездната (ада), метафора за дявола, βύθιος δράκων Β. ♦ ΜΖΗΝΟΨΒΡΑΖΨΗ Ζμην многоликата змия (прельстителка на първите хора) πολυμόρφος ὄφις С*sg. gen.* Ζμηψ 94r24 С, *gen.-acc.* Ζμηψ 63v11 Β (cf. Job 40.19–20, cf. Naht 167, not. 10–12), *pl. gen.* Ζμηεψ 4v19–20 ΑΖΜΗΨ *f* змия, ὄφις Α*pl. acc.* Ζμηη 51v19 Α (Lc 10.19)ΖΗΜΕΝΑΨΑΨΗ *v. impf. cum acc.* белязвам, поставям знак, σφραγίζειν Α*part. praes. pass. m. pl. nom.* Ζημεναεμνη 51v18 Α (Ζημεναεμνη ΔρΨЖвоη ʼбиват белязани, осенени с власт (за апостолите чрез Св. Дух)ʼ, rem. Lc 10.19), *pl. loc.* Ζημεναεμψηχψ 51v15–16 ΑΖΗΜΕΝΑΨΗ *v. impf.* (terminus technicus ritualis) правя кръстно знамение, σφραγίζειν Α*ind. praes. sg. 3 p.* Ζημε^πнаε 93r8 Α, Ζ(ημε^πна) IIIr8 Α (cf. Naht 343, not. 8)ΖΗΜΕΝΑΨΗ СΛ *v. impf. cum na et acc. vel vψ et acc. (pass. ad ΖημεнаΨη)* ознаменувам се, отбелязвам се, обозначавам се, σημειοῦν Α*ind. aor. sg. 3 p.* Ζημε^πна СΛ 73r18 Α (Ps 4.7), *part. praet. act. m. sg. nom.* Ζημε^πнаΨη^π СΛ 27v15 ϑΖΗΜΕΝΗ *n* знамение, знак, σημείον Α, γνώρισμα Β, σημείωσις С*sg. gen.* Ζημενηψ 78v1 ϑ, *acc.* Ζημενη 97v17–18 Α, *instr.* Ζημενηемψ 23v11–12 С, *pl. acc.* Ζημενηψ 8v6 ΒΖΗΨΑΨΗ *v. impf. cum acc.* зная, *par. abest* Α. ♦ *part.-adj.* Ζηεμψ известен, γνωστός Β. ♦ *part.-adj.* неζηεμψ неизвестен ἄγνωστος С*part. praes. act. m. sg. dat.* Ζηηψцю 67v15 Α, *part. praes. pass. m. sg. nom.* Ζηεμψ 105v7 Β (Ps 75.2), *n. pl. gen.* Ζηεμψηχψ 54v16 Β, неζηεμψηчψ 54v16–17 СΖΡΑΚΨ *m* зрение, *par. abest* Α. ♦ ПΑΚΨΗ ΠηηΨΑΨΗ Ζρακψ прогледна отново, *par. abest* Β*sg. acc.* Ζρακψ 33r19 Α, 34r1 Α, 34r6 Α, 34r16 Α, 34r20–21 Β (respondet fortasse ἀναβλέπειν, rem. Act 9.18), 34v4 Α, 34v16 Α, *instr.* Ζραкомψ 34v12 Α

ЗЪВАННЕ

ЗЪЛЪ

зъванне *n* 1) призоваване, зов, κλήσις A, *par. abest* B. ♦ зъванне сватое (terminus technicus theologicus) призоваване (от страна на Бога), κλήσις ἄγια C. ♦ зъванне възшънюмоу върховно (небесно) призоваване (при приемане на монашески сан), κλήσις ἐπουρανίου D. 2) (духовно) призвание, звание. ♦ новое зъванне (terminus technicus theologicus) ново (при)звание (след символично второ кръщение на монаха), κλήσις E. ♦ достонно ходити (стжпатн) зъванью държа се достойно за званието си, κλήσις F

sg. gen. зъваннѣ 105v22 A (Eph 4.4), *dat.* зъванью 90v22 F, 95v10 D (Hb. 3.1), 105v12 F (Eph 4.1), *acc.* зъванне 33v13 B (respondet fortasse κραυγή, rem. Mt 9.27), *instr.* зъваннемъ 33r20 B, 40r10 B, 98v23–24 C (2Т 1.9), *voc.* зъванне 90v14 E

зъватн *v. impf. cum acc.* призовавам, καλεῖν A. ♦ *part.-adj.* зъванъ предопрелен, призван, κλητός B. ♦ зъванъ взитн поканен съм, призван съм, καλεῖν C

ind. praes. sg. 3 p. зоветъ 85v16 ø, 86r1 ø, 89v11 ø, 98r6–7 A, *part. praes. act. m.* зовѣщюмоу (sic pro *dual. gen.* зовѣщюю), 33v14 ø (respondet fortasse κράζειν, rem. Mt 9.27), *part. praet. pass. m. pl. nom.* зъванн взисте 105v13 C (достонно ходити зъванью въ немъже зъванн взисте ‘да се държите достойно за званието, към което бяхте призвани’, Eph 4.1), зъванн взисте 105v21 C (Eph 4.4), зъваннн 106v5 C (Mt 22.8), 106v25 B (Mt 20.16, 22.14), *dat.* зъванзимъ 106r16–17 C (Mt 22.4), *acc.* 106r13 C (Mt 22.3)

зъло *n* (forma neutri ad зълъ) зло, κακόν A, φαῦλον B, tds. ubil C, *par. abest* D.

♦ зъла, зълаа (*pl.*) зли дела, τὰ κακά E, *par. abest* F

sg. gen. зъла 70r22 D, 72v26 C, 76v6–7 A, *dat.* зълоу 55r10 A (Rm 1.30), *acc.* зъло 59r11 B, 79r7 D, 88v6 D, *pl. gen.* зълъ 78v26 F, 79r3 F, *dat.* зъломъ 68v26–69r1 F, 89r13 F, *acc.* зълаа 77r1 E (var. τὰ πονηρά, cf. Ps 37.21)

зълоба *f* злина, злоба, κακία A, πονηρία B, τὰ κακοῦργα C

sg. gen. зълобъ 56r21–22 ø, 81v16 A, *dat.* зълобѣ 91r21 A, 93v25 B (Eph 6.12), *acc.* зълобѣ 59r11–12 C, *instr.* зълобоѣж 51v4 A

зълодѣн *m* злодей, престъпление, *par. abest* A. ♦ старъин зълодѣн старият злодей на човешкия род, метафора за дявола, ἀρχέκακος B

sg. gen. зълодѣѣж 37v12 A, *gen.-acc.* зълодѣѣа 63v10 B

зълъ *adj.* зъл, лош, нечестив, πονηρός A, τῆς πονηρίας B. ♦ доуχъ зълъ зъл дух, демон, бяс, ἀκάθαρτον πνεῦμα C. ♦ зълзин начальникъ зачинателят на злото (метафора за дявола), ἀρχέκακος D. ♦ нгрн зълзи нечестиви игри, *par. abest* E

m. sg. dat. зълоумоу 51v9 B, *loc.* зълѣ 59r6 (→ зълѣ), *voc.* зълзи 51v25 D, 52r8 C, *pl. gen.* зълъ 85r10–11 ø, *acc.* зълзина 106v10 A (Mt 22.10), *instr.* зълзимн 55r1–2 B, *f. pl. acc.* зълзи 68r25 E, *n. sg. gen.* зъла 32v3 ø

ΖΥΛΨ

ΖΨΒΖ

ζυλψ *adv.* зле. ♦ ζυλψ γουβητη погубвам, вредя, унищожавам, βλάπτειν A
 ζυλψ 59r6 A (ω γαδψ ζυλψ γουβασηνιμψ вна н ннвзи *respondet* κατὰ τῶν θηρίων
 βλαπτόντων τὰς χώρας καὶ τὰς ἀμπέλους), 68r19 ø

ζυΔanne 58r4 → вЗЗΔanne

ζυΔaтн *v. impf. cum acc.* градя, съграждам, създавам

part. praes. act. m. sg. nom. знжΔan 56v19–20 ø

зърψнне *n* ♦ на лица зърψнне предубеждение, пристрастност, προσωποληψία A
sg. gen. зърψннψ 58r15 A

зърψтн *v. impf. cum acc. vel на cum acc.* гледам, зрител съм, наблюдавам, ὀρᾶν
 A, θεωρεῖν B, ἀπιδεῖν C, ἐνοπтріζεσθαι D

inf. зърψтн 81r5 C, 94v14 D, *ind. praes. sg. 3 p.* зърнтψ 68v13 ø, *imp. sg. 2 p.* зърн
 82v1 ø, *part. praes. act. m. sg. nom.* зърλ 3r9 B (rem. Mt 3.16, Lc 3.22, Mc 1.10), *pl.*
nom. зърлще 1r12 A

зъло *adv.* твърде, много, λίαν A, ἔως σφόδρα B, *melior (comp.)* C

38r21 ø, 38r21–22 ø, 49v1 ø (*respondet* fortasse A sec. Mt 27.14), 76r20 B (Ps 37.9),
 102v6 C

зънница *f* зеница, *par. abest* A. ♦ просвѣтнѣтн зънницѣ слѣпому просветля зени-
 цата на слепия, възвръщам зрението на някого, κόρα B

sg. acc. зънницѣ 53r18 B (fortasse per errorem pro *dual. acc.* зънницн sec. Fr 764, not.
 17), 53r24 A (*respondet* fortasse B, rem. Jo 9.6)

зъбъ *m* зъб, ὀδοός A

pl. dat. зъбomъ 106v24–25 A (Mt 22.13), *instr.* зъбъи 44r20–21 ø, 45r2 ø, 54v24 A,
 88r11 ø (*respondet* fortasse A sec. Mc 9.18)